

Väntan på olika villkor

Foto: Karl Högberg

Trädgårdsgraven i Jerusalem väntar på besökare.

VÄNTAN – ETT OFTA ANVÄNT ORD I DESSA TIDER. Många av oss väntar, en del på att kunna röra sig fritt, att kunna gå och handla, gå på konsert eller idrottsevenemang eller mötas till gudstjänst. En del på att få krama nära och kära. En del på att saker ska bli som vanligt. Eller kan det bli som vanligt igen?

Jag minns en dansgrupp som gjorde en dansföreställning efter en resa i Israel och Palestina. Det blev en oförglömlig upplevelse där de skildrade olika sidor av vad de mött. En av danserna handlade om just väntan. Inspirationen kom efter mötet med ungdomar i Betlehem, i ett av flyktinglägren, där de beskrev sin väntan efter ett arbete eller möjlighet att studera. Och att resa! Om så bara till Jerusalem, knappt en mil bort. De hade väntat länge redan då, för mer än tio år sedan... De väntade, och väntar, men knappast på det vanliga.

Ofta blir väntan en synonym för längtan. Barnets väntan på födelsedagen, väntan på semester för den som slitit en sommar i vården. Men väntan är inte alltid en längtan. En obehagskänsla som kanske många känner i väntrummet hos tandläkaren. Eller ännu värre, en rädsla och skräck. För den som sitter fängslad utan rättgång och inte vet när eller om en dom kommer, eller om den blir rättvis, är väntan knappast en längtan. Inte heller för den som har ett rivningshot på sitt hus utan någonstans att ta vägen. I östra Jerusalem har upp emot 18 000 bostäder rivningshot hängande över sig

och hittills har 650 genomförts, bara i år. Ibland är väntan ett både och, en förhoppning som kan vändas i djupaste förtvivan, som för flyktingen som väntar på ett osäkert uppehållstillstånd. Vad gör människor med väntan i sådana situationer? Och gör deras väntan något med oss? Att finna på sätt att stötta och hjälpa varandra kan vara svårt, inte minst när avståndet är stort och vi inte känner människan och situationen.

Olika människors väntan kan också kollidera. Väntan på en egen stat och väntan på annektering. Väntan på att gränser ska öppnas och väntan på ett än mer homogent samhälle. Väntan på Messias – för första eller andra gången? Väntan och kollisionerna kan vara på många plan. Ibland leder de till öppna konflikter. Var står vi då? Kan en väntan vara mer rättfärdig än någon annan?

”Väntan – ett mellanrum fyllt med betydelser” läste jag någonstans. Så här går vi och väntar på det vanliga, medan andra människor på det ovanliga.

Jag önskar att vår väntan inte blir ett mellanrum som gör att vi blir passiva, utan att vi fyller det med betydelse. Att vi inte slutar att bry oss om och att försöka förändra, att försöka göra skillnad för alla människors rätt och värde.

Lars-Inge Claesson
Direktor

Möt SCSC:s föreläsare

Under "coronavåren" 2020 har SCSC genomfört tre webinarer där föreläsare i vårt nätverk i Israel och Palestina har gett aktuella inblickar och utblickar.

I höst fortsätter vi med en webinar varje månad. När detta skrivs är det första om Jerusalem som kulturscen redan genomfört. Nästa webinar om turerna kring Israels planer på att annektera delar av Jordandalen genomförs den 19 oktober.

Håll utskick på Facebook så att du inte missar höstens webinarer.
www.facebook.com/bildascsc

Jerusalem – himmel och helvete

"Jerusalem – himmel och helvete" är en föreläsning med Bildas Magnus Stenberg som är inspelad i ett samarbete med Utbildningsradion.

I föreläsningen uppmärksammar Magnus varför det så ofta uppstår missförstånd och bråk när vi pratar om Jerusalem, och påstår att "här möts alla". Du hittar föreläsningen på Bildas hemsida.

www.bilda.nu/livssyn-livsmod

Corona och politisk osäkerhet

Coronapandemin har påverkat Israel och Palestina hårt. Från att i början ha haft låga siffror över smittade och döda i Covid-19 har siffrorna stigit under början av hösten.

I september införde de israeliska myndigheterna en närmast total nedstängning av samhället i ett stort antal områden i landet. Detta var den andra så kallad lockdown som genomförts.

Turistnäringen i Israel och Palestina ligger i princip nere. Från svensk sida gäller avrådan från resor utanför EU fram till 15 november.

Politiskt har situationen i Israel och Palestina under sommaren präglats av den annektering av vissa delar av Västbanken som Israel planerat att genomföra.

Dessa planer lades emellertid åt sidan när ett fredsavtal presenterades mellan Israel och Förenade Arabemiraten och senare även Bahrain. Från palestinsk sida har skarp kritik riktats mot samarbetet.

Jessica Lindberg Dik, Svenska kyrkan i Jerusalem:

"Jag har ett drömjobb"

Många som reser till Jerusalem, inte minst svenskar, känner till Svenska Teologiska Institutet. Och att det är Svenska kyrkan som står bakom. Mindre känt är att Act Svenska kyrkan har en lång rad samarbeten och kontakter med organisationer i Israel och Palestina. Som spindel i nätet finns Jessica Lindberg Dik.

Text: Magnus Stenberg

– **JAG HAR ETT DRÖMJOB**B, säger Jessica Lindberg Dik när hon ombeds att berätta om sitt arbete. Jag ska upprätthålla en nära relation med våra många partner här i Israel och Palestina, finns med i nätverk och samtal med dem.

På sätt och vis kan man säga att Jessica arbetar i Uppsala. Där har Act Svenska kyrkan, som tidigare hette Lutherhjälpen, sitt kansli som hanterar kyrkans stora internationella biståndsarbete, som man gärna beskriver som kyrkans internationella diakoni. Jessica är en del av Mellanösternteamet, men placerad i Jerusalem.

Jessica med biskop Ibrahim Azar från The Evangelical Lutheran Church in Jordan and the Holy Land.

– Vi, alltså Svenska kyrkan, kom hit 1950, som en del av det då nybildade Lutherska världsförbundet, för att bistå de palestinska flyktingarna efter kriget 1948. En av de första uppgifterna var att ta över Augusta Victoriasjukhuset på Olivberget. Och där finns vi kvar

som en aktiv och engagerad partner, tillsammans med andra organisationer och finansiärer.

I dag är listan över samarbetspartner lång. Några är kyrkor och kristna organisationer, som den lutherska kyrkan som trots sitt begränsade antal medlemmar driver en rad skolor och utbildningsinstitutioner. Andra är organisationer som arbetar för interreligiös dialog, som Rossing Centre, och fredsorganisationer som den israeliska organisationen Mosaica.

Bilda-stipendiat

Att Svenska kyrkan bara skulle samarbeta med palestinska organisationer, som vissa kritiker ibland hävdar, säger Jessica är direkt felaktigt.

– Vi samarbetar med en rad israeliska och judiska organisationer, och det har en stor betydelse för oss, inte minst i det teologiska mötet.

Jessica har arbetat med Mellanöstern för Svenska kyrkan i fyra år, de tre senaste med Jerusalem som bas. Men första gången hon kom hit var som elev på Härnösands folkhögskola och sedan som stipendiat för Bilda. Det var 2006 som hon fick Bildas Mellanösternstipendium. Då var hon i Israel och Palestina under en månad för att lära sig mer om musikliv och kulturorganisationer här.

– En av de organisationer jag kom i kontakt med var konstutbildningen på Dar al-Kalima-universitet i Betlehem.

Jessica i samtal med en grupp på SCSC

Så det är väldigt roligt att de är en av våra partner och att jag idag får fortsätta den kontakten.

När corona-pandemin började sprida sig över världen reagerade de israeliska och palestinska myndigheterna snabbt med en nästan total nedstängning. Och de många turisterna från all världens hörn reste hem lika snabbt.

Inga sociala aktiviteter

Under en tid rådde närmast totalt utgångsförbud. Man fick bara röra sig några hundra meter från bostaden. Polis eller militär kunde stoppa en och fråga vart man skulle. Nu i höst är det något öppnare. Men nästan alla sociala aktiviteter är inställda. Reserestriktionerna för utlänningar är fortsatt rigida. Några pilgrimer eller turister finns inte på plats.

– Det är nästan kusligt, inte minst att gå i Gamla stan, konstaterar Jessica, som dock har nära från bostaden till kontoret som båda finns i området intill Augusta Victoriasjukhuset.

Efter en tid med låg smittspridning och få dödsfall i början av pandemin har siffrorna stigit under senare tid i både Israel och de palestinska områdena. När allt är över, när livet återgår till vad man vill se som det normala, vet naturligtvis ingen. Det skapar oro och frustration hos människor.

– Ekonomiskt är det här en katastrof, inte minst för den stora andel som finns i besöksnäringen. I Betlehem

räknar man med att 90 procent av de kristna på ett eller annat sätt är verksamma där. Jag hörde en uppgift om att det finns 50 hotell i Betlehem, som alla står tomma.

– Människor får sina löner sänkta. Familjer får svårt att betala skolavgiften. Institutioner går på knäna. Det är tungt för många.

Många kyrkor och organisationer ställer om och måste inrikta sig på humanitär hjälp. Här har Svenska kyrkan och Sida, som finansierar viktiga delar av verksamheten, hittills kunnat vara flexibla och accepterat att tidigare planerad verksamhet har kunnat ställa om.

Livet i Jerusalem är annorlunda nu än tidigare, konstaterar Jessica. Men så är det i och för sig alltid. Situationen förändras, hela tiden. Men personliga möten med människor ger inspiration.

– Jag möter så många människor som i botten har en tro att det goda, det som är rätt, kommer att segra till slut. Och krisen visar att det finns en kreativitet hos människor att hitta nya lösningar.

Men Jessica vet att hon talar för många i Israel och Palestina när hon säger.

– Vi längtar verkligen efter att turister och pilgrimer ska komma tillbaka.

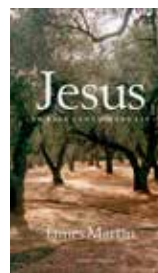
En vandring inom oss

I den situation vi lever i med uppmaning till social distans och avrådan från att resa till olika länder, bland annat Israel och Palestina, så får vi som en gåva (om än ofrivilligt) mer tid för eftertanke och reflektion.

Även om vi inte kan resa till det heliga landet så kan vi försöka göra en vandring inom oss. Det finns dessutom många människor som drömmer om att resa till Israel och Palestina men där oro, ekonomi, ålder, hälsa, förpliktelser m.m. sätter käppar i hjulet. Hur kopplar vi Bibelns berättelser till dagens situation? Vad betydde det som hände då med hur vi läser kartan idag? Och vad betyder allt detta för mig och mitt liv?

Här är några tips på böcker att läsa tillsammans och en dag förhoppningsvis kunna ta med i resväskan.

James Martin – Jesus en resa genom hans liv. (Libris)

James Martin är amerikansk jesuitpräst och författare. Den här boken om Jesus har precis kommit ut i pocket på Libris förlag. Det är både en berättelse om James Martins pilgrimsresa i det heliga landet och en skildring av Jesu liv och uppmaning till eftertanke.

Jan-Olof Johansson – Pilgrimsbok för färd i heligt land. (Verbum)

Johansson är biskop emeritus i Växjö stift och ordförande i Svenska Jerusalemsföreningen. Han har lett ett stort antal resor till det heliga landet. Den här boken skrev han delvis för sin gamle far som aldrig hade möjlighet att resa till de heliga platserna. Boken har några år på nacken men är också fin att ha med som utgångspunkt för samtal och för andakter.

Erik Beijer – Bibelns land resans mål. (Verbum)

Det här är en gammal klassiker som endast kan hittas på antikvariat, på vissa bibliotek eller i någons bokhylla. De dagsaktuella politiska händelser som beskrivs är inte så aktuella längre men den historiska genomgången och placandet av heliga platser i deras sammanhang håller än.

Eva Danielsson

Studieresa blev fotoutställning

En studieresa ifjol med en grupp politiker från olika partier ledde till att en av deltagarna skapade en fotoutställning.

I höst har den visats i ABF:s lokaler i Jönköping.
Lars-Inge Claesson har sett den.

UNDER SÖDRA VÄTTERBYGDENS KONSTRUNDA i början av hösten går jag på fotoutställningen "Jerusalem - Människor, tro och tradition". Marianne Johansson var deltagare på en av Bildas studieresor förra hösten, en resa med kvinnliga politiker från olika politiska partier. Nu visar hon några av sina foton från Jerusalem i ABF:s lokaler i Jönköping.

Ett citat ur boken "Morgon i Jenin" av Susan Abulhawa inleder utställningen. "Jag har alltid haft svårt att inte bli berörd av Jerusalem, även när jag hatat det - och Gud vet att jag hatat Jerusalem för allt vad det kostat i mänskligt lidande", skriver Abulhawa. Som också konstaterar att staden har blivit invaderad, ödelagd, och återuppbyggd så många gånger att det känns som om dess stenar fått liv av den långa strömmen av böner och blod. "Men ändå andas den på något vis ödmjukhet."

Marianne ville ha med den här texten i sin fotoutställning. För även om hon har rest och sett mycket under årens lopp, så var det något fantastiskt med den här resan, något som gör att den sticker ut i mängden.

– Jag trodde innan jag reste att jag kunde och visste ganska mycket om situationen. Men när jag kom dit insåg jag hur lite jag egentligen förstätt.

Mötet med människor har gjort avtryck. Alla dessa människor som trots svårigheterna har ett hopp om framtiden, en

livskraft som inte går att beskriva. Det är det Marianne vill beskriva i sina bilder.

Varje bild ledsagas av ett ord, det gör att betraktaren inte bara får en bild utan en bild insatt i ett vidare sammanhang att reflektera över. Det är ord som hopp, fruktsamhet, andlighet och längtan. Ord som väcker tankar tillsammans med fina bilder från Jerusalem.

Text och foto: Lars-Inge Claesson

Sverige tror på tvåstatslösning

I slutet av juni antog Sveriges regering en ny femårig strategi för biståndet till Palestina. I pengarna rör det sig om totalt 1,5 miljarder kronor, varav merparten förmedlas genom Sida och en mindre del ges till Folke Bernadotte-akademien. Sida har fyra övergripande mål som ska följas. Det handlar om

- Mänskliga rättigheter, demokrati, rättsstatens principer och jämställdhet
- Miljö och klimat
- Inkluderande ekonomisk utveckling
- Inkluderande fred

I strategin slås fast att Sverige strävar efter en tvåstatslösning där båda staternas legi-

tima säkerhetsbehov säkerställs. Här delar man EU:s hållning. Man påpekar ockupationens konsekvenser liksom det demokratiska underskottet som finns i de palestinska områdena. Bosättningsproblematiken lyfts likväl som den palestinska splittringen.

Sveriges insatser via Sida ska främst koncentreras till det så kallade Område C, Östra Jerusalem, Gaza och Hebron. Man vill stärka förutsättningarna för fria och demokratiska val. Kvinnors deltagande och ungas representation behöver stärkas liksom stöd till utsatta grupper t ex HBTQ-personer.

Miljö och klimat är också ett prioriterat område i strategin. Här riktas insatserna främst

mot myndigheterna. Små och medelstora företag är viktiga för en ekonomisk utveckling och bör stöttas liksom kvinnors möjlighet till ekonomisk egenmakt.

Hela texten hittar du här: www.bilda.nu/strategi-for-sveriges-utvecklingsamarbete

Inga studieresor för närvarande

På grund av den pågående pandemin och de restriktioner som gäller i såväl Sverige, Israel och Palestina planerar Bilda just nu inte för några studieresor.

Men verksamheten pågår, bland annat med digitala webinarer. Se mer på Facebook – facebook.com/bildascsc